

Bestuursverslag

Stichting Urwald / Collectief Walden

2020

Algemeen

2020 zou, zo hadden wij ons voorgenomen, na 2019 een tweede jaar van luwte worden voor Collectief Walden. We zouden een of twee bestaande werken tonen, op basis van kostendekkende uitkoopsommen. Verder zouden wij de resultaten afwachten van de beoordeling van ons vierjarige kunstenplan, door het Amsterdams Fonds voor de Kunst en het Fonds Podiumkunsten. We hadden er in het najaar van 2019 hard aan gewerkt en we dienden beide plannen trots aan het begin van 2020 in. Bij goed nieuws in augustus zouden we ons in de herfst gaan voorbereiden op alle veranderingen vanaf 2021, bij afwijzing zouden we ons gaan bezinnen op de toekomst.

Met twee zaken hadden wij geen rekening gehouden, die uiteindelijk de dynamiek van 2020 voor Collectief Walden sterk zouden bepalen: allereerst de ontembare ondernemingszin van onze pas aangetreden zakelijk leider Naomi Russell, en ten tweede de coronacrisis. Die eerste factor zorgde ervoor dat Collectief Walden, vooral in de tweede helft van het jaar, bijzonder veel inspirerends te doen had, we hadden het verrassend druk. Die tweede factor maakte echter, dat we maar zeer weinig van wat we maakten en voorbereidden, ook daadwerkelijk met ons publiek konden delen.

2020 werd een jaar waarin we, na uitvoerig ons vierjarenplan 2021-2024 te hebben uitgedacht, flink uitgedaagd werden onze presentatievormen en publieksinteractie onder de loep te nemen. Sommige lessen van deze harde leerschool zijn blijvend: in elk geval is de wereld van de (autonome) audio, bijvoorbeeld in de vorm van artistieke podcasts of geluidsinstallaties, definitief een onderdeel geworden van onze kunstvorm.

Het bestuur

Bestuursjaar 2020 stond in het teken van inwerken en het vinden van een zinnige samenwerkingsvorm. Het in november 2019 aangetreden bestuur heeft met veel enthousiasme en een open houding het collectief leren kennen en kunnen adviseren. Een groot deel van het bestuur is nog lerende betreffende de rol van een bestuur en is daarin zoekende naar de balans tussen adviseren, controleren en bijsturen. Door de diverse professionele achtergronden binnen het bestuur zijn vergaderingen vaak een verruimende aangelegenheid en ontstaat er het vertrouwen dat het bestuur het collectief in verschillende aspecten kan ondersteunen. De

ontmoetingen zijn open, waarbij verschillende meningen en perspectieven mogen bestaan, soms daarmee eerder een onderwerp agenderend en verkennend dan concluderend. Daarna komen we vaak tot een gemeenschappelijk standpunt. De verschillende expertises in het bestuur leiden tot een natuurlijke verdeling van rollen, waarbij Thijs van Bommel na een gezamenlijke inhoudelijke verkenning is aangewezen als aanspreekpunt in vertrouwenskwesaties.

Het bestuur is zich terdege bewust van haar jonge karakter, wat in combinatie met de vervolwassing van het collectief in sommige gevallen vraagt om externe input, omdat er binnen het bestuur niet voldoende ervaring is met dergelijke transitie's. Het bestuur is blij met de open houding van de collectiefliden in het tonen van persoonlijke reflectie op hun functioneren en hun ontwikkelingen. Dat geeft een goede basis om in beslissingen zowel de belangen van het collectief als die van de betrokken individuen mee te wegen.

Het bestuur wil op termijn uitbreiden en zich versterken met meer ervaren bestuurders. Collectief Walden heeft in 2019 bewust een 'jong' bestuur samengesteld, omdat de collectiefliden in hun eigen professionele netwerk ervaren theater-eminenties hebben die ze om advies kunnen vragen. Toch liep het collectief er tegenaan, dat Naomi als zakelijk leider van een redelijk nieuw gezelschap de zelf de grootste senioriteit had, en daardoor geen meer ervaren sparring partner vond in het bestuur.

Personele wisselingen

2020 ving aan met het op grote snelheid inwerken van Naomi als zakelijk leider, midden in de periode waarin we onze kunstenplan zouden afronden en inleveren bij de fondsen. Deze overgang ging redelijk vlot; we hadden een helder doel voor ogen en er was een prettige combinatie van een stevige basis en een leeg canvas waarop we de komende jaren zouden kunnen gaan schilderen. Op de tijdsdruk na was het een ideaal moment om in te stromen.

De keuze voor Naomi betekende een breuk met onze werkwijze van 'zelfdoen' op het gebied van marketing, productie en communicatie met partners. Seline, Naomi's voorganger had de van productie leider en zakelijk leider, als volwaardig onderdeel van een collectief. We waren gewend alle faciliterende taken onderling te verdelen. Voor Seline leverde dit een niet gemakkelijk te verenigen takenpakket op. Met Naomi aan het roer van de organisatie kozen we voor freelance aanvullingen op het gebied van marketing en productie. Kim Tawjoeram en Shayne McCreadie zijn inmiddels sinds zomer 2020 als duo onze partners op het gebied van marketing en publiciteit. Op hetzelfde moment zijn we met freelance productie leiders gaan werken, eerst met Vera Vlot, die met WARMTE een van haar laatste theaterproducties deed voor zij zich ging omscholen tot docent Nederlands voor anderstaligen, en sinds december 2020 met Leonie Baars. Medemakers

en -spelers waren in 2020 Markoesa Hamer (speler en voice-over), Jaap Warmenhoven (componist en muzikant), Babeth Fonchie (dichter) Mark Lindeman (speler) Lisah Baert en Josine Beugels (chefs en medemakers van de 'filosofische dinnershow' WARMTE). Wat ons betreft waren al deze samenwerkingen voor herhaling vatbaar, met Lisah en Josine smaakte de culinaire samenwerking naar meer, met Markoesa en Jaap hebben we inmiddels al meer projecten op stapel staan.

In de loop van 2020 werd het duidelijk dat Thijs, die zijn werkzaamheden voor Collectief Walden al een tijdje op een lager pitje had staan, zich beter voelde bij een helderder vertrek uit het collectief. De ervaring leerde hem dat hij steeds voorrang gaf aan andere kansen, in zijn loopbaan. Hij werkt momenteel voornamelijk als muzikaal leider en theatercomponist en -muzikant.

Honorering aanvragen kunstenplan

In augustus vernamen we dat onze beide aanvragen, bij het Fonds Podiumkunsten en het Amsterdams Fonds voor de Kunst gehonoreerd werden, al werd die laatste voor iets meer dan de helft toegekend. Vanaf 2021 zou Collectief Walden voor het eerst meerjarige subsidie krijgen. Het was een langgekoesterde droom om binnen een duurzame context onze signatuur en projecten verder te ontwikkelen. We zijn er als *quirky* organisatie met een heel ongewone artistieke en inhoudelijke signatuur binnen de podiumkunsten bijzonder trots op dit bereikt te hebben.

Artistieke activiteiten

HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES in Antwerpen

Op de allerlaatste editie van het prachtige Antwerpse festival Wintervuur mochten wij voor het laatst onze productie HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES vlak voor en na de jaarwisseling tonen. We pasten onze voorstelling aan aan de locatie: het voormalige stedelijke slachthuis van Antwerpen. Door het prisma van de lokale en mondiale vleesindustrie stelden wij de centrale vraag van het project: wat hebben wij minimaal nodig om te overleven? En kunnen we deze vraag ook op een minder materiële manier beantwoorden dan onze naamgever Henry David Thoreau, die meende dat een minimum aan eten, kleding, beschutting en brandstof moest volstaan?

Wintervuur was een warm bad. We hopen met de organisatie achter het festival, Antwerpen Kunstenstad, ook in de toekomst nog eens samen te werken.

Beyond the Black Box - een ecologie

Het Beyond the Black Box festival van Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond in Amsterdam legt de focus op alle theatrale kunstuitingen die niet binnen de gecontroleerde omgeving van de zwarte doos plaatsvinden, maar die ook weer niet gemakkelijk te definiëren zijn als locatietheater. Voor het festival toonden wij een verzameling van onze meer installatieve, beeldende werken OLIE, IJS, HITTE en WARMTE in een nieuwe samenhang, waarmee we ook een spilfunctie in het festival verzorgden. De werken stonden met elkaar in 'ecologisch verband': het afgepelde hout van de ene installatie werd opgestookt in een andere, het smeltwater van IJS kon opgegoten worden op de kachel van HITTE. Elke avond maakten we een programma in WARMTE, waarin we net als in 2018 'prekers' uitnodigden om een preek te geven over onze verslaving aan warmte en de gevolgen daarvan in al haar vormen.

Collectief Walden ziet in de Brakke Grond een bijzondere partner die ons al twee keer carte blanche gegeven heeft in de ontwikkeling van een nieuw werk. Vanwege de drukte rond het afmaken van onze kunstenplannen en het feit dat we het verlies van een productie leider in ons midden hadden onderschat, hebben wijzelf onder hoge druk moeten presteren in de weken rond het festival en hebben wij meer dan ons lief is van onze partner gevraagd. Waar in de beginjaren van Collectief Walden met een beetje geluk het stuivertje vaak de goede kant op viel, zo rond de premiere, hebben we hier een te groot beroep moeten doen op onszelf en de Brakke Grond. We waren net niet op tijd klaar voor het publiek. Dat is een vervelende ervaring, waar we echter zeer leerzame conclusies aan hebben verbonden over onze productie- en communicatiewijze. In een evaluatie hebben we dit ook met de Brakke Grond gedeeld. Na afloop van het festival hadden zowel wijzelf als de Brakke Grond gelukkig genoeg om trots op terug te kijken.

WARMTE of hoe bouw je een kathedraal?

Beyond the Black Box was het laatste evenement waar Collectief Walden werk presenteerde, voordat de coronacrisis uitbrak. In de eerste lockdown zette Naomi ons hard aan het werk om onze presentatievormen om te denken zodat ze zich flexibel kunnen aanpassen aan de wisselende omstandigheden. WARMTE werd een soort filosofische dinnershow, waarbij het publiek in de buitenlucht op afstand gezeten via de gangen van een diner een gecontroleerde publiekservaring doormaakte. De artistieke interpretatie van onze thema's door de chefs Lisah Baert en Josine Beugels was van hoge kwaliteit. We waren er trots op in vijf dagen tien shows te zullen geven, met op elke dag een wisselende preker, waaronder niet één man. Dit had niet zozeer met de thematiek te maken, als wel met het feit dat we ontevreden waren over de gendereenzijdigheid van onze 'line up' in februari, bij de Brakke Grond. Helaas werd na één succesvolle avond met twee shows een nieuwe lockdown afgekondigd vanwege toegenomen

coronabesmettingen. We besloten de overige speelbeurten een jaar later in te halen, net als die op andere vanwege corona afgezegde locaties van de geplande tour.

WARMTE, of hoe bouw je een kathedraal? vond plaats tijdens het Warming Up festival in de Tolhuistuin in Amsterdam. In Charlotte Verhoef en Matthea de Jong van de Tolhuistuin vinden we gelijkgestemden op het gebied van de signatuur en impact die kunst in tijden van klimaatcrisis zou kunnen hebben, dus rond deze tijd startten we verkenningen of we wellicht naar de Tolhuistuin zouden kunnen verhuizen als organisatie, om er kantoor te houden. Daartoe hebben we in het volgende jaar (2021) inderdaad besloten.

RADIX, een ode aan de symptoombestrijding

De lege straten van de hoofdstad deed ons een reeds langer bestaand concept heroverwegen. RADIX, over radicale woekerplanten die onze leefomgeving overnemen, werd opnieuw geconceptualiseerd als een 'etalagewerk' dat individueel op een avondwandeling bezocht kon worden, al dan niet luisterend naar een van de podcasts die we erbij opnamen (te vinden op Spotify of elk ander podcastplatform als Collectief Walden Podcast). De eerste uitvoering van RADIX was in december in de etalage van Cultureland aan de Admiraal de Ruijterweg in Amsterdam. Voorbijganger die durfden, gooide hun mobiele telefoonnummer door de brievenbus en ontvingen een woekergedicht van Babeth Fonchie als voicemail op hun telefoon. Het invasieve karakter van deze uitingsvorm past dramaturgisch goed bij het thema van invasieve plantensoorten.

Voor RADIX ontvingen wij een bijdrage van het Cultuurmakersfonds van het Prins Bernhard Cultuurfonds, opgericht na de actie #DoemeemetjeAOW. Collectief Walden vond deze bijdrage hartverwarmend en inspirerend. We hebben ons best gedaan in de baten te delen met onze freelancers, door ook externe makers te betrekken bij dit relatief kleine project.

Locatiebezoek + research in Boedapest

In september 2020 zouden wij onze Hongaarse versie van WINDSTILLEVEN, SZÉLCSENDÉLET opvoeren. In augustus deden wij onze laatste locatie-verkenningen in Budapest, hielpen wij de architectuurstudenten waarmee we een samenwerking waren aangegaan rond het opnieuw ontwerpen van het decor met de uitvoering ervan en maakten wij onze casting rond. Twee weken voor aanvang moesten wij deze productie weer een jaar uitstellen. Het decor heeft wel geëxposeerd gestaan en is positief besproken in een Hongaars architectuurmagazine. De Hongaarse versie van WINDSTILLEVEN wordt financieel ondersteund door Oerol, die de

originele productie ook co-produceerden. We vinden het belangrijk om te vermelden dat onze samenwerkingspartner PLACCC zichzelf ziet als artistieke oppositie van de nationale regering.

Keynote IN SITU

Thomas werd gevraagd door IN SITU, het Europese platform voor artistieke creatie in de publieke ruimte (waarvan Oerol het grootste lid is), om op de jaarlijkse conferentie en in het bijzijn van afgevaardigden van de Europese Commissie, een keynote lezing uit te spreken. Vanwege corona werd deze conferentie eerst tweemaal verzet, en daarna verplaatst naar een online omgeving. Thomas schreef twee essays die hij vervolgens zelf insprak in podcastvorm, als alternatief voor de lezing. Deze Engelstalige podcasts (te vinden op Spotify of elk ander podcastplatform als The Walden Collective Podcast) werden enthousiast ontvangen en leidden in 2021 tot twee nieuwe internationale samenwerkingen.

Verkenningen

In 2020 legden wij de basis voor toekomstige samenwerkingen met Land Art Flevoland (concreet in 2021 al in de Groene Kathedraal van Marinus Boezem, net buiten Almere) en met Podium Hoge Woerd in Leidsche Rijn.

Collectief: René van Bakel, Jente Hoogeveen, Thomas Lamers en Naomi Russell.

Bestuur: Safia Akkuş, Thijs van Bommel, Leanne van Schijndel, Nienke Scholts en Selm Wenselaers